

KL

VEJLEDNING
GENNEMSNITSMODELLEN

VEJLEDNING

VEJLEDNING

Gennemsnitsmodellen –

Honorering af plejeforholdet ud fra en gennemsnitsbetragtning

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
1. Generelle bemærkninger og formål med gennemsnitsmodellen	4
2. Betingelser, personkreds m.v	5
<i>Betingelser for honorering af plejeopgaven</i>	
<i>Personkreds</i>	
<i>Almene plejefamilier</i>	
<i>Forstærkede plejefamilier</i>	
<i>Specialiserede plejefamilier</i>	
<i>Forsørgelsesgrundlaget</i>	
3. Udmåling og beregning af honoreringen	7
<i>Udmåling</i>	
<i>Barnets vanskeligheder og behov for omsorg, støtte og behandling</i>	
<i>Anbringelsens forventede varighed</i>	
<i>Kontinuitet i barnets anbringelse</i>	
<i>Krav til samarbejdet med barnets forældre</i>	
<i>Plejefamiliens ressourcer, kompetencer og kvalifikationer</i>	
<i>Plejeforholdets betydning for eventuelle erhvervsbegrænsninger</i>	
<i>Inspiration til sammenhængen mellem plejefamiliens honorering og barnets behov for støtte</i>	
<i>Regulering af honoreringen ved væsentlige ændringer i plejeopgaven</i>	
<i>Efterskoleophold</i>	
<i>Efterværn</i>	
<i>Udbetalingstidspunkt</i>	
4. Basisydelse	16
<i>Generelt om basisydelse</i>	
<i>Basisydelsens størrelse</i>	
<i>Basisydelsens udbetalingstidspunkt, varighed og ophør</i>	
5. Ophør og opsigelse af plejeforholdet	17
<i>Ophør af plejeforholdet</i>	
<i>Opsigelse af plejeforholde</i>	
<i>Klage</i>	
Bilag	
Bilag 1: Pejlemærker for god implementering af ny honoreringsmodel	18
Bilag 2: Principper for god forhandlingsadfærd ved forhandling af honorering	21

Indledning

KL har i marts 2026 indgået en aftale med Socialpædagogernes Landsforbund (SL) om anbefalinger til plejefamiliernes rammebetingelser. Aftalen rummer bl.a. en anbefaling om at plejefamilierne honoreres efter gennemsnitsmodellen.

På den baggrund har KL lavet en revidering af denne "VEJLEDNING Gennemsnitsmodellen – Honorering af plejeforholdet ud fra en gennemsnitsbetragtning", som blev lavet første gang i 2019 og udsendt til kommunerne.

Vejledningen blev i første omgang lavet efter en økonomiaftale mellem den daværende regering og KL og en afdækningen af kommunernes erfaring med gennemsnitsmodellen. Afdækningen af kommunernes erfaringer blev gentaget i 2024. .

Begge afdækninger har vist, at gennemsnitsmodellen:

- Har en struktur, hvor plejefamilien vil få en mere stabil indkomst og kan fokusere på barnets progression uden at blive sat ned i honorering.
- Sikrer, at plejefamilien har vished for en stabil indkomst gennem hele anbringelsesperioden.
- Mindsker konfliktniveauet mellem plejefamilie og kommune og skaber ro omkring det anbragte barn.
- Bruges som element for at fastholde og rekruttere nye plejefamilier.
- Er stort set udgiftsneutral sammenlignet med KL's nuværende honoreringsmodel.

Afdækningen i 2024 viser, at halvdelen af kommunerne er overgået til gennemsnitsmodellen. Gennemsnitsmodellen findes i forskellige variationer tilpasset de lokale behov og rammer, herunder fx et lokalt tilpasset honoreringsniveau.

KL har udarbejdet en række principper for god forhandlingsadfærd, der kan understøtte det gode samarbejde mellem plejefamilier og kommuner og skabe den nødvendige ro om barnet.

Principperne, der er udarbejdet i samarbejde med det daværende Børne- og Socialministerium, Socialpædagogerne, Plejefamiliernes Landsforening og en række kommunale repræsentanter og plejefamilier er vedlagt som bilag til denne vejledning.

I det følgende gennemgås og beskrives de overordnede retningslinjer for fastsættelsen af honorering m.v. ud fra en gennemsnitsbetragtning i den nye honoreringsmodel "gennemsnitsmodellen". Der er tale om en vejledning, der alene er ment som inspiration til, hvordan man som kommune kan arbejde med gennemsnitsmodellen.

1. Generelle bemærkninger og formål med gennemsnitsmodellen

Generelt

Gennemsnitsmodellen er en model, hvor fastsættelsen af honoreringen fastsættes ud fra en gennemsnitsbetragtning. Honoreringen baseres på den gennemsnitlige plejeopgave fordelt over tid, hvilket betyder, at honoreringen fastholdes på samme størrelse gennem hele anbringelsesperioden.

Hvis flere børn anbringes i samme familie, skal den gennemsnitlige plejeopgave vurderes for hvert af børnene.

Fastholdelse af honoreringens størrelse gennem hele anbringelsesperioden betyder, at genforhandling af honoreringen som udgangspunkt ikke kan forekomme. Det betyder, at kommunen skal lave et grundigt forarbejde i forhold til at vurdere barnets plejebenhov og plejeopgavens omfang og varighed.

Da honoreringen som udgangspunkt ikke kan genforhandles vil plejefamilien både før og under anbringelsen kunne have tillid til, at plejeopgaven er vurderet korrekt i forhold til den arbejdsindsats, der kræves og den honorering de honoreres med.

Udgangspunktet for vurderingen af den gennemsnitlige plejeopgave er beskrivelserne i den børnefaglige undersøgelse, de mål og indsats der er i barnets plan / ungeplanen og den forventning til anbringelsens længde, der ligger i afgørelsen om den konkrete indsats.

Vurderingen af anbringelsens forventede varighed er relevant i forhold til vurderingen af den gennemsnitlige plejeopgave, idet honoreringen skal fastholdes på samme størrelse gennem hele anbringelsesperioden.

Honoreringen er skattepligtig.

Formål

Formålet med gennemsnitsmodellen er at understøtte det anbragte barns ressourcer frem for dets vanskeligheder.

Gennemsnitsmodellen skal således sikre, at plejefamilien får et øget incitament til at forbedre plejebarnets situation, idet honoreringen ikke kan sættes ned, selvom plejebarnet er i udvikling og plejeopgaven dermed er blevet mindre.

Sigtet med gennemsnitsmodellen er ligeledes at skabe ro omkring plejebarnet, hvilket opnås, hvis både plejeforældre og den anbringende kommune finder modellen gennemskuelig og forudsigelig, og at begge parter er indforstået med, at honoreringens størrelse kun kan genforhandles i helt ekstraordinære tilfælde.

Gennemsnitsmodellen skal samtidig sikre det gode samarbejde mellem plejefamilien og den anbringende kommune. Dette fordrer, at aftalerne mellem plejeforældre og den anbringende kommune er klar og tydelig, og at det fremgår klart, hvilken støtte, omsorg eller behandling barnet eller den unge skal have. Dernæst skal anbringelsens forventede varighed ligeledes fremgå klart og tydeligt.

2. Betingelser, personkreds m.v.

Betingelser for honorering af plejeopgaven

Det er en betingelse, når plejefamilien skal honoreres for plejeopgaven, at den anbringende kommune har indgået en kontrakt med plejefamilien om det enkelte plejebarns ophold.

Inden den anbringende kommune indgår en kontrakt om et plejeforhold, skal kommunen sikre sig, at plejefamilien har den fornødne generelle godkendelse, som foretages af et af de fem Socialtilsyn, som varetager godkendelse og tilsyn med almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier.

Den anbringende kommune skal også sikre sig, at plejefamilien er bekendt med de forudsætninger og begrænsninger, der følger af plejeforholdet. Herunder hører blandt andet at træffe aftale med plejefamilien om anbringelsens forventede varighed og om de særlige forhold, der vedrører plejebarnets omsorg, støtte og behandling. Se videre under udmåling og beregning af den gennemsnitlige plejeopgave.

Inden plejefamilien indgår en kontrakt om en konkret plejeopgave, er det relevant at kommunen får oplysninger om plejefamiliens nuværende og tidligere plejeforhold, antallet af plejebørn i plejefamilien, samt omfanget af erhvervsarbejde sideløbende med plejeforholdet. Se under afsnit 3.

Personkreds jf. barnets lov § 43, stk. 1, nr. 1-3

Personkredsen omfatter plejefamilier, der er generelt godkendt af socialtilsynet, herunder:

- Almene plejefamilier
- Forstærkede plejefamilier
- Specialiserede plejefamilier

Almene plejefamilier

En almen plejefamilie, jf. barnets lov § 43, stk. 1, nr. 1, er en familie, der er godkendt til at yde en grundlæggende indsats overfor et udsat barn eller ung i form af en forudsigelig hverdagsstruktur og et omsorgsfuldt familieliv. Det kan fx være en indsats overfor et barn eller en ung med et lettere fysisk/psykisk handicap med behov for motorisk, psykisk og social træning, faglige/sociale problemer i skolen eller en ikke alderssvarende udvikling som fx sproglige vanskeligheder.

En almen plejefamilie forudsættes at kunne sikre udvikling og trivsel for barnet eller den unge, håndtere omsorgsopgaver, opdragelse og et uproblematisk eller lettere problematisk forældresamarbejde. En almen plejefamilie er også i stand til at samarbejde med eksterne fagpersoner og understøtte supplerende støtte- eller behandlingsindsatser, som er iværksat for at hjælpe barnet eller den unge i hverdagen.

En almen plejefamilie skal være i stand til at forstå, sætte sig ind i og bakke op om den støtte- eller behandlingsindsats, der er iværksat over for barnet i dagligdagen, men ikke i en grad, der forudsætter en særlig viden eller bestemte faglige kompetencer. En almen plejefamilie er ikke godkendt til børn med svære problematikker. Der kan dog undtagelsesvist opstå behov for i en bestemt periode at indgå aftale med en almen plejefamilie om hel eller delvis erhvervsbegrænsning, hvis der er særlige forhold hos barnet eller den unge, der tilsiger dette. Det gælder eksempelvis, hvis der er tale om anbringelse af et spædbarn.

Forstærkede plejefamilier

En forstærket plejefamilie, jf. barnets lov § 43, stk. 1, nr. 2, er plejefamilier, der er godkendt til at have børn og unge i pleje, som har moderate til svære støttebehov. Det kan fx være et barn eller en ung med angstproblematikker, selvskadende adfærd eller selvmordstanker.

Forstærkede plejefamilier har viden om børn med særlige behov og/eller børn, der viser tegn på mistroivsel. Forstærkede plejefamilier skal kunne spille en mere aktiv rolle i forhold til at følge op på indsatsen i hverdagen med barnet, fx under vejledning fra professionelle behandlere eller tilbud.

Forstærkede plejefamilier kan ligesom specialiserede plejefamilier modtage børn i pleje, der ud over et behov for en hverdag i familielignende rammer også har et behov for mere specialiseret støtte eller behandling samtidig med, at de bor i plejefamilien. Forstærkede plejefamilier skal som udgangspunkt ikke selv kunne yde egentlig specialiseret støtte eller behandling. Denne skal i stedet gives af fagprofessionelle udefra som en supplerende indsats samtidig med, at barnet bor i plejefamilien.

Specialiserede plejefamilier

Specialiserede plejefamilier, jf. barnets lov § 43, stk. 1, nr. 3, er plejefamilier, der er godkendt til at have børn og unge i pleje, der har meget svære støttebehov. Disse børn og unge har mere specialiserede behov, men vurderes samtidig at have gavn af at bo i familielignende rammer. Det kan fx være et barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, eller et barn, der har været udsat for massivt omsorgssvigt.

Specialiserede plejefamilier har særlige kompetencer og kvalifikationer, som gør dem i stand til at samarbejde med eksterne fagpersoner og tilbud samt indgå i supplerende støtte og behandling i forhold til barnet. Der kan fx være tale om plejefamilier med solid erfaring med arbejdet med udsatte børn og unge eller plejefamilier, som har særlige uddannelsesmæssige kvalifikationer.

Forsørgelsesgrundlaget

Forsørgelsesgrundlaget og plejefamiliens samlede indkomst har ikke nogen betydning i forhold til honoreringens størrelse.

3. Udmåling og beregning af honoreringen

Udmåling

Gennemsnitsmodellen består af et antal fastlagte honoreringsniveauer, der afspejler, hvor stor plejeopgaven er på det enkelte niveau. Antallet af niveauer bør afspejles af, at der på hvert niveau skal være rum for en varierende plejeopgave over tid og kan tilpasses lokalt.

Gennemsnitsmodellen består typisk af fire niveauer. Niveau 1 svarer til et normalt plejkrævende barn og niveau 4 til et særdeles plejkrævende barn. Det er dog muligt, at udvide antallet af niveauer til fem, hvis det vurderes, at der i helt særlige tilfælde skal kunne honoreres for en opgave, der ligger langt ud over det sædvanlige.

Honoreringen fastholdes på samme størrelse gennem hele anbringelsesforløbet. Dog kan der efter en konkret vurdering i det første år fastsættes en basisydelse, som kompenserer for det indtægtstab, der opstår, når en af plejeforældrene skal tage orlov fra eller opsigte sit arbejde for at stå til rådighed på fuld tid i hjemmet. Herudover kan honoreringens størrelse kun i ekstraordinære tilfælde tages op til en revurdering.

Honoreringen tager udgangspunkt i den gennemsnitlige plejeopgave fordelt over tid, som plejefamilien skal løse.

Honoreringens stabilitet bevirker således, at plejefamilien i nogle perioder løfter en større opgave, end de bliver honoreret for, og i andre perioder en mindre opgave, end de bliver honoreret for.

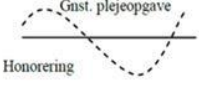
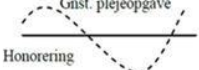
Den anbringende kommune skal indgå aftale med plejefamilien om, hvilket niveau plejefamilien skal honoreres efter.

Hvis der er flere børn, der anbringes i samme familie, skal kommunen for hvert af børnene lave en aftale med plejefamilien om, hvilket niveau plejefamilien skal honoreres efter. En plejefamilie kan således fx have et barn i pleje på niveau 2 og et barn på niveau 3 på en og samme tid.

Honoreringen af plejefamilien på de enkelte niveauer følger således den gennemsnitlige plejeopgave for hvert af de anbragte børn. Dog skal plejeforældrenes samlede arbejdskapacitet vurderes i forhold til den samlede plejeopgave.

Beslutningen om, hvilket niveau plejefamilien skal honoreres på skal tage udgangspunkt i en samlet vurdering, der inddrager følgende parametre:

- Barnets vanskeligheder og behov for omsorg, støtte og behandling
- Anbringelsens forventede varighed
- Kontinuitet i barnets anbringelse
- Krav til samarbejdet med barnets forældre og øvrige familie og netværk
- Plejefamiliens ressourcer og kvalifikationer i forbindelse med at løse opgaverne med plejebarnet, herunder vurdering af plejefamiliens faglige baggrund eller særlige erfaring fra beslægtede opgaver
- Plejeforholdets betydning for eventuelle erhvervsbegrænsninger, herunder omfanget af udearbejde for begge plejeforældre

Honoreringens indhold	Honoreringsniveauer	Honoreringens bevægelse
Gennemsnitlig plejeopgave – fastsættes på baggrund af handleplanen	Niveau 1 - et normalt plejekrævende barn	
	Niveau 2 -	
	Niveau 3 -	
	Niveau 4 - et meget plejekrævende barn	

Barnets vanskeligheder og behov for omsorg, støtte og behandling

Barnets vanskeligheder og behov for omsorg, støtte og behandling er helt centrale elementer, der skal tages stilling til i forbindelse med, hvilket niveau plejefamilien skal honoreres efter.

Der kan være tale om følgende belastningsindikatorer, der kan have betydning for fastsættelsen af, hvilket niveau plejefamilien skal honoreres efter:

- Behov for forsørgelse
- Behov for opdragelse
- Behov for stimulering
- Faglige/socialt problemer i skolen
- Ikke alderssvarende udvikling
- Søvnproblemer/mareridt
- Ikke alderssvarende motorisk udvikling
- Manglende selvtillid
- Angstsymptomer
- Manglende tillid til voksne
- Vådligger o.l. urenlighed
- Behov for bistand af psykologisk art
- Diverse psykosomatiske reaktioner
- Lettere fysisk/psykisk handicap med behov for motorisk, psykisk og social træning
- Træning og ledsagefunktion
- Spiseforstyrrelser
- Psykiatriske symptomer
- Flere tidligere anbringelsesforløb
- Følgevirkninger af incest eller anden mishandling/grov omsorgssvigt
- Misbrugsproblemer
- Sværere fysisk/psykisk handicap med uhensigtsmæssig adfærd, og/eller stort aktivitetsniveau
- Fysisk/psykisk handicap med omfattende plejebestanden
- Fysisk/psykisk handicap med behov for konstant opsyn.

Anbringelsens forventede varighed

Tidsperioden skal i udgangspunktet stemme overens med anbringelsens forventede varighed, som skal fremgå af afgørelsen (jf barnets lov § 46, stk. 1 / § 47 stk. 2). Et barn, der forventes anbragt i fx tre år, skal altså kategoriseres ud fra den gennemsnitlige plejeopgave i tre år.

Hvis det vurderes, at anbringelsen, for at sikre barnet kontinuitet og stabil voksenkontakt, vil vare barndommen ud tages udgangspunkt i den gennemsnitlige opgave i det antal år fra anbringelsens begyndelse hos plejefamilien og frem til det tidspunkt, hvor barnet fylder 18 år.

For at kunne vurdere den gennemsnitlige plejeopgave over et antal år er det nødvendigt, at beskrive og klarlægge hvilke mål der skal nås i perioden. Dette vil gøre det nemmere at vurdere barnets behov for omsorg og stimulering i hele periode.

Kontinuitet i barnets anbringelse

Det er vigtigt, at der er kontinuitet i barnets anbringelse. En anbringelse bør være identisk med et stabilt forløb, hvor barnets egen familie suppleres med et anbringelsesmiljø, der kontinuerligt kan støtte barnet i den tid, anbringelsen varer.

Der kan være modsatrettede forhold, der gør sig gældende, når det drejer sig om at sikre børns kontinuitet i opvæksten. På den ene side kontinuitet i anbringelsen, dernæst opretholdelse af familien som en helhed. Det sidste kan være på bekostning af den kontinuitet i barnets opvækst, som er vigtig for barnets trivsel og positive udvikling.

I hvert enkelt tilfælde må det vurderes, hvad der er til barnets bedste så det dermed sikres, at barnet får en stabil og harmonisk barndom.

De fleste anbringelser er i dag frivillige og kan derfor i princippet ophøre med kort varsel. Barnets forældre kan således bede om at få hjemgivet barnet tidligere end oprindeligt aftalt. Fastsættelsen af niveauet for honoreringen af plejefamilien på baggrund af den gennemsnitlige plejeopgave kombineret med usikkerheden omkring varigheden af anbringelsen kan således have den utilsigtede konsekvens, at plejeforældrene måske ikke når at opleve den indirekte præmiering, der følger af, at barnet udvikler sig positivt og har behov for mindre støtte.

Krav til samarbejdet med barnets forældre

Forholdet til barnets forældre er af væsentlig betydning under anbringelsen. Forældrene spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre en positiv udvikling for barnet eller den unge under anbringelsen.

Efter barnets lov § 103, stk. 4, har kommunen en pligt til at sikre, at forældre, når barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet, herunder i en plejefamilie, får informationer om barnets hverdag, og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og plejefamilien.

Hensigten er, at forældrene får mulighed for at danne sig et indtryk af barnets eller den unges dagligdag herunder forholdet til daginstitution, skole eller uddannelsessted samt forholdet til venner, deltagelse i aktiviteter og lignende.

Kommunen er alene forpligtet til at sikre, at forældrene modtager de nødvendige informationer samt at forebygge og afhjælpe eventuelle konflikter mellem forældre og plejeforældre.

Det er derfor vigtigt, at aftalen med plejeforældrene indeholder klare aftaler om samarbejdet mellem kommunen, plejefamilien og forældrene om forholdene under plejebarnets ophold, herunder graden af inddragelse af forældrene i de daglige beslutninger. Sådanne aftaler kan modvirke konflikter om hvem, der bestemmer i forhold til barnet.

Plejefamiliens ressourcer, kompetencer og kvalifikationer

I forhold til vurderingen af plejefamiliens ressourcer, kompetencer og kvalifikationer i forbindelse med at løse opgaverne med plejebarnet, er det vigtigt at se på plejefamiliens erfaringsgrundlag samt familiens samlede forhold. Herunder hører plejefamiliens uddannelse, beskæftigelse, egen baggrund og opvækst m.v.

Det er væsentligt i forbindelse med en anbringelse af et barn i en plejefamilie, at kommunen er klar over, hvilke personlige og faglige erfaringer familien har med udsatte og anbragte børn og unge. Sammen med en række andre faktorer om det udsatte barn vil dette give den bedste mulighed for at vurdere, hvilket niveau familien skal honoreres på.

Plejeforholdets betydning for eventuelle erhvervsbegrænsninger

I forbindelse med vurderingen af barnets behov for støtte, behandling og omsorg, bør det vurderes om plejeopgaven er så omfattende, at en af plejeforældrene bør stå til rådighed på fuld tid. Det bør vurderes, hvor meget plejefamiliens samlede beskæftigelse ud over plejearbejdet højst må udgøre.

Er der tale om et barn, hvor det må formodes, at barnet i løbet af anbringelsen hos plejefamilien udvikler sig så positivt, at det ikke længere er nødvendigt, at plejefamilien står til rådighed på fuld tid, vil plejefamiliens samlede beskæftigelse kunne tages op til fornyet vurdering.

Inspiration til sammenhængen mellem plejefamiliens honorering og barnets behov for støtte

For inspiration til sammenhængen mellem plejefamiliens honorering og barnets vanskeligheder og behov for støtte kan der tages udgangspunkt i følgende skema, som er et bud på en klassificering af barnets behov for støtte, pleje og eventuel behandling. De enkelte niveauer nedenfor skal ses som inspiration til, hvad niveauerne kan indeholde - altså hvor stort et støttebehov barnet eller den unge har, og hvad der forventes af plejefamilien i forhold til plejeopgavens omfang.

Honoreringens størrelse pr. måned vil være op til den enkelte kommune at tilpasse til den lokale praksis og er derfor ikke taget med i denne vejledning.

Skema for beregning af honorering	Barnets støttebehov	Krav til plejefamilien	Tidshorizont	Honorering pr. måned
Niveau/ trin 1	<p>På dette niveau har barnet i forhold til andre børn på samme alder et behov for ekstra støtte og stimulering.</p> <p>Dernæst har barnet en eller få almindelige belastningsfaktorer såsom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Faglige/socialt problemer i skolen • Ikke alderssvarende udvikling • Søvnproblemer/mare ridt • Ikke alderssvarende motorisk udviklet • Manglende tillid til voksne • Vådligger og lignende urenlighed • Behov for særlig støtte og stimulation • Diverse psykosomatiske reaktioner • Lettere fysisk/psykisk handicap med behov for motorisk, psykisk og social træning • Reaktion på anbringelse/adskillelse fra forældre. 	<p>Plejefamilien skal være obs. på barnets reaktioner/signaler.</p> <p>Plejefamilien skal kunne magte vanskeligheder som kræver samarbejde/særlig opfølgning i forhold til skole, daginstitution, fritid og daglige aktiviteter i øvrigt.</p> <p>Plejefamilien skal kunne rumme et forældresamarbejde, der kræver særlig indsigt og erfaring.</p> <p>Plejefamilien kan have fuldtidsarbejde ved siden af plejeopgaven.</p>		
Niveau/ trin 2	<p>På dette niveau har barnet et stort behov for støtte og stimulering.</p> <p>Over tid ser det måske ud til, at barnet får behov for yderligere støtte. Måske ses der også at kunne ske en bedring for barnet.</p> <p>Barnet har mange af de ovenfor nævnte belastningsfaktorer, der medfører omfattende omsorgs- og/eller opdragelsesbehov samt fordrer socialpædagogisk indsats af bl.a. adfærdsregulerende karakter.</p>	<p>Plejeopgaven kræver socialpædagogisk indsats, der dels kræver en vis erfaring, dels at plejeforældrenes arbejde uden for hjemmet skal indrettes efter barnets behov.</p> <p>Krævende forældresamarbejde, der nødvendiggør indsigt i og evne til et sådant samarbejde.</p>		

	Der kan også være tale om én eller flere af nedenstående mere alvorlige belastningsfaktorer			
Niveau/ trin 3	<p>På dette niveau har barnet – eller vil barnet på sigt få et massivt behov for støtte og stimulering.</p> <p>Barnet har alvorlige belastningsfaktorer, såsom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spiseforstyrrelser • Psykiatriske symptomer • Flere tidligere anbringelsesforløb • Følgevirkninger af mors misbrug. • Følgevirkninger af incest eller anden mishandling/grov omsorgssvigt • Misbrugsproblemer • Sværere fysisk/psykisk handicap med uhensigtsmæssig adfærd, og/eller stort aktivitetsniveau • Fysisk/psykisk handicap med omfattende plejebehov • Fysisk/psykisk handicap med behov for konstant opsyn 	<p>Plejeopgaven kræver, at plejefamilien har indsigt/relevant erfaring på området og kan indgå i en egentlig behandlingsindsats.</p> <p>Ligeledes kræver opgaven at plejeforældrenes samlede beskæftigelse ud over plejeopgaverne højst må udgøre én fuldtidsstilling.</p> <p>Krævende forældresamarbejde, der nødvendiggør særlig viden og indsats.</p>		
Niveau/ trin 4	<p>Dette niveau kan kun anvendes i helt særlige og ekstraordinære tilfælde og skal ses som et alternativ til særlige behandlingstilbud af individuel karakter, fx unge, der skal mandsopdækkes, svært handicappede som stiller særlige krav til opfølgning, overvågning m.v.</p> <p>Barnet/den unge har således massive støttebehov, som ligger udover det, der normalt vil kunne rummes i en plejefamilie.</p> <p>Barnet/den unge har massive belastningsfaktorer såsom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Massive sociale/psykiske vanskeligheder • Massive fysisk/psykiske handicaps 	<p>Plejeopgaven kræver, at plejefamilien har socialpædagogisk uddannelse, indsigt og erfaring med målgrupperne. Endvidere kræves, at plejefamilien kan indgå i en individuel tilrettelagt plan.</p> <p>Plejeopgaven kræver, at begge er til rådighed, og at mindst den ene er fuldtidsbeskæftiget med plejeopgaven og ikke har arbejde uden for hjemmet.</p> <p>Krævende forældresamarbejde, der nødvendiggør særlig indsigt i og erfaring i et sådant samarbejde</p>		

Regulering af honoreringen ved væsentlige ændringer i plejeopgaven

Kommunen bør ved aftaleindgåelsen gøre plejefamilien bekendt med – og samtidig indføre i aftalen, at honoreringen fastholdes på samme størrelse gennem hele anbringelsesforløbet. Se dog under overskriften "Efterskoleophold" og "Efterværn". Kun i helt ekstraordinære tilfælde kan honoreringens størrelse tages op til en revurdering. Det gælder hvis plejeopgaven viser sig langt større end oprindeligt vurderet. Ekstraordinære tilfælde kan fx være:

- at plejebarnet viser sig langt mere plejekrævende end oprindeligt antaget ved aftaleindgåelsen af plejekontrakten.
- at der opstår forhold, som ingen af parterne har kunnet forudse ved plejeaftalens indgåelse.

Eksempel

Plejefamilien har et plejebarn, der er anbragt på grund af forældrenes voldelige overgreb. Barnet bliver anbragt, da det er under 1 år gammel. Plejefamilien modtager honorering på niveau 1, baseret på, hvordan plejebarnets forventede udvikling forløber igennem den planlagte anbringelsesperiode. Der er således en fast månedlig honorering gennem hele anbringelsesforløbet. Ved fastsættelsen af honoreringen bliver der taget højde for, at der er i en periode skal skabes trygge rammer for barnet, men at det efterfølgende vil kunne gå i institution på lige fod med andre børn. Forældrene har ikke kontakt med barnet. Det viser sig siden hen, at barnet har en hjerneskade på grund af volden, der gør, at barnet vil have svært ved at fungere på lige fod med normale børn. Barnet skal løbende stimuleres i sin udvikling, hvilket gør, at den ene af plejeforældrene er nødt til at være hjemme ved barnet i en periode. Da de forudsætninger, der blev lagt til grund ved indgåelsen af den oprindelige aftale mellem plejefamilien og den anbringende kommune, nu er væsentlig ændrede, bliver honoreringen sat op til niveau 3.

Efterskoleophold

Kommunen kan overveje, om der ved efterskoleophold, hvor plejeopgaven forventes at blive mindre, bør gælde en praksis, hvor plejefamilien i perioden honoreres på et lavere niveau, fx niveau 1.

En anden mulighed kan også være, at tage højde for barnets efterskoleophold ved den samlede vurdering af plejefamiliens arbejdsopgave over tid. Dette kan dog i praksis være svært, da det ikke altid er muligt - barnets alder taget i betragtning - at forudsige, at barnet skal på efterskole. En tredje mulighed er generelt at fastholde honoreringen ved evt. efterskoleophold, og samtidig sætte honoreringen på alle niveauer lidt lavere end ellers. Dette har den ulempe at tilgodesee familier, hvis plejebørn tager på efterskole, på bekostning af andre plejefamilier.

Uanset kommunens løsning er det vigtigt, at kommunen beslutter, hvordan efterskoleophold skal håndteres ift. honorering, og at kommunen skriver dette ind i kontrakten og aftaler det med plejeforældrene inden anbringelsens start.

Efterværn

En anbringelse uden for hjemmet ophører som udgangspunkt senest, når den unge fylder 18 år. Det betyder, at den aftale, som kommunen har lavet om plejefamiliens honorering, ophører samtidig med anbringelsen, hvis det er vurderet, at anbringelsen varer barndommen ud.

For en del af de unge, som har været anbragt hos en plejefamilie, vil der være et fortsat behov for støtte efter det 18. år. Kommunen skal, senest et halvt år før den unge fylder 18 år, træffe afgørelse om, hvorvidt der skal iværksættes efterværn. Et efterværn kan fx bestå i, at den unge bliver boende hos plejefamilien. I det omfang det vurderes, at den unge skal blive boende hos plejefamilien i efterværn efter det 18. år, skal kommunen således vurdere plejeopgaven på ny og indgå en ny aftale om honorering med plejeforældrene.

Kommunen kan i den forbindelse overveje, at der ved etablering af efterværn i plejefamilier generelt sker en honorering på et bestemt niveau fx niveau 2. Dette ud fra en betragtning af, at plejeopgavens omfang i de fleste tilfælde vil være blevet mindre som følge af, at den unge er i gang med at etablere en selvstændig voksertilværelse med uddannelse og beskæftigelse og derfor ikke har helt det samme behov for støtte. Igen vil det være relevant, at dette fremgår af kontrakten mellem kommune og plejefamilie fra anbringelsens start.

Udbetalingstidspunkt

Honoreringen er skattepligtig A-indkomst og udbetales månedsvis bagud. Plejefamilien honoreres fra den dato, hvor plejeforholdet påbegyndes og herefter hver den 1. i en måned.

4. Basisydelse

Generelt om basisydelse

I de tilfælde hvor en plejeopgave vurderes at være på niveau 1 eller niveau 2, kan der i særlige tilfælde suppleres med en basisydelse.

En basisydelse vil kunne komme på tale, hvis det vurderes, at plejeopgaven kræver, at en af plejeforældrene i fx det første år af plejeforholdet er til rådighed på fuld tid, og derfor er nødt til at søge orlov fra sit erhvervsarbejde.

Basisydelsen kan således alene bevilges til plejeforældre, der i en periode må opgive tilknytning til arbejdsmarkedet.

Basisydelsens størrelse

Kommunen kan overveje at basisydelsens størrelse maksimalt kan udgøre et beløb svarende til et bestemt niveau. Fx at basisydelsen sammen med niveau 1 eller niveau 2 højst kan udgøre et beløb, der samlet maksimalt svarer til niveau 3.

I perioden indtil barnet kan være i et dagpasningstilbud, og hvor en af plejeforældrene har taget orlov, kan der udbetales en basisydelse som kompensation for det indtægtstab, den pågældende lider i sin orlovsperiode. Der er således kun tale om en midlertidig honorering for indtægtstab.

Basisydelsens udbetalingstidspunkt, varighed og ophør

Det er væsentligt at overveje, hvor lang tid basisydelsen skal kunne gives. Fx at basisydelsen højst kan udbetales i et år og i helt særlige tilfælde i halvandet år regnet fra tidspunktet for anbringelsens start.

I løbet af den periode, hvor der ydes basisydelse, forventes barnet at blive dagpasningsparat, således at den af plejeforældrene, der har modtaget basisydelse, kan genoptage sit arbejde uden for hjemmet helt eller delvist.

Basisydelsen ophører ved udgangen af den måned, hvor den af plejeforældrene, der har modtaget basisydelse, genoptager sit arbejde.

Der er ikke mulighed for ved basisydelsens ophør at revurdere størrelsen af honoreringen.

Fastsættelse af honoreringens størrelse foretages altid ved plejeforholdets begyndelse.

4. Ophør og opsigelse af plejeforholdet

Ophør af plejeforholdet

Da honoreringen fastsættes med udgangspunkt i den gennemsnitlige plejeopgave, vil plejefamilien, hvis anbringelsen stopper før det forudsatte tidspunkt, kunne opleve, at de måske har løst en større opgave, end de er blevet honoreret for, og i andre perioder en mindre opgave, end de er blevet honoreret for.

Opsigelse af plejeforholdet

Det anbefales, at der i kontrakten indføres en bestemmelse om et gensidigt opsigelsesvarsel på 14 dage i de første 3 måneder af plejeforholdet og derefter 30 dage til den 1. eller den 15. i måneden.

Forholdene i plejefamilien kan ændre sig fx i tilfælde af ændrede arbejdsvilkår, graviditet, sygdom eller skilsmisse, hvilket kan få konsekvenser for det antal eller den type af børn og unge, der kan modtages.

Ved en opsigelse af kontrakten mellem plejefamilien og den anbringende kommune, der er begrundet i plejefamiliens forhold, skal plejefamilien høres (partshøring efter forvaltningslovens §§ 19-21) om oplysninger, som de ikke kan forventes at være bekendt med, at kommunen er i besiddelse af, således at eventuelle misforståelser kan afklares.

Partshøringen behøver ikke at være skriftlig, men kan fx ske ved et møde med plejefamilien. Det bør i overensstemmelse med offentlighedslovens § 13, noteres i sagen, at der er foretaget partshøring, så det senere kan dokumenteres, at der rent faktisk er sket partshøring. For at partshøringen kan opfylde sit formål, kan det dog i mere komplicerede sager være nødvendigt at parthøre skriftligt, og plejefamilien har som udgangspunkt ret til at afgive en skriftlig udtalelse.

Klage

Kommunens fastsættelse af honorering til en plejefamilie, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, da der er tale om et aftalespørgsmål mellem kommunen og plejefamilien.

Bilag 1

Pejlemærker for god implementering af ny honoreringsmodel

Indførelse af ny honoreringsmodel kan medføre konflikter mellem kommunen og plejefamilierne, hvis kommunen ikke har lagt en plan eller taget stilling til, hvilke implementeringsgreb, der er nødvendige for at få en gnidningfri implementering.

Det er kendt, når nye tiltag udformes, at der lægges meget energi og arbejde i selve udformningen og opbygningen, mens implementeringen af det nye tiltag forventes at ske lidt af sig selv. Ofte fortælles om forandringen først, når man er klar til at gå i gang. Det kan være via kurser eller orienteringsmøder, hvis det er en større forandring. Det kan også være på mail, brev eller opslag de steder, hvor det er relevant.

Det er veldokumenteret, at denne form for introduktion langt fra er tilstrækkelig til, at en forandring bundfælder sig og bliver taget imod med åbne arme.

For at lykkes med en forandring i den form, den er tiltænkt, er det nødvendigt at arbejde lige så målrettet med implementering, som man har gjort med selve udviklingen af forandringen.

"Forskningen viser en klar tendens til, at mennesker oplever processens resultater som retfærdige, når de oplever, at processen, der frembringer resultatet, er retfærdig."¹ Pointen er, at plejefamilierne bliver modstandere eller aktive medskabere af forandringen, afhængig af hvordan kommunen håndterer processen med at få implementeret det nye tiltag.²

Som hjælp og støtte i forbindelse med implementering af ny honoreringsmodel har KL udarbejdet en række pejlemærker for god implementering, som kommunen bør være opmærksom på, når en eventuel ny honoreringsmodel rulles ud. Se pejlemærkerne nedenfor:

Involvér plejefamilierne fra starten; allerede når en ny honoreringsmodel er på tegnebrættet

- Når plejefamilierne involveres i udformningen af ny honoreringsmodel og kender overvejelserne bag beslutningen samt forventningerne til dem, påvirker det deres holdninger og handlinger.³
- Plejefamiliernes tillid til kommunen øges.
- Plejefamilierne vil i højere grad deltage aktivt i implementeringen af de løsninger, kommunen siger god for.

1 Lind og Tyler, 1988

2 Fair proces. Fra upopulære forandringer til medarbejdere der udvikler løsninger. 2012. Bo Vestergaard.

3 Kim og Mauborgne, 1997; 1998.

Inddrag og involver plejefamilierne hele vejen

- Det skaber ejerskab hos plejefamilierne at blive involveret hele vejen.
- Det gøder processen og holder liv i forandringen.
- Inddragelse af plejefamilierne er en vej til at skabe et fælles sprog og fælles holdninger til, hvad der skal ske.
- Når plejefamilierne involveres vil plejefamilien i højere grad kunne se muligheder og handle i dem.

Sæt konteksten for, hvad der skal ske

- Når konteksten er klar og tydelig for plejefamilierne mindsker det graden af misforståelser.
- Når konteksten er klar for plejefamilierne bliver det mere tydeligt og gennemskueligt, hvordan processen kommer til at forløbe, og hvad der kan forventes.
- Når konteksten tydeliggøres overfor plejefamilierne bliver det nemmere for familierne at forstå de konkrete kriterier for kommunens til- og fravalg.

Gør plejefamilierne klart, hvad de har indflydelse på, og hvad de ikke har indflydelse på

- Når det fremstår klart for plejefamilien, hvad de har indflydelse på, kommer det ikke bag på dem, hvis der træffes en beslutning, der går i en helt anden retning, end den de havde forestillet sig.
- En præcis forklaring af, hvilken indflydelse plejefamilien har, betyder, at plejefamilien er klar over, at der lyttes til dem, men at det i sidste ende er kommunen, der træffer beslutningen.

Tag små hurtige skridt ad gangen mod et mindre mål

- Hyppige fremskridt er befordrende for plejefamiliernes motivation.
- Det kan gøre det lettere for plejefamilierne kognitivt og følelsesmæssigt at håndtere/overgå til en ny honoreringsmodel, fordi udrulningen deles op i mindre mere håndterbare forløb.
- Hurtig afprøvning i praksis forbedres i mødet med virkeligheden. I den proces finder kommunen hurtigt ud af, hvilke ting, der skal forbedres og justeres, eller om det helt skal droppes.
- Når der startes i det små er det nemmere at bygge ovenpå og løse de vigtige udfordringer.
- Det kan være vanskeligt, at implementere og kvalitetssikre alting på én gang. Derfor kan det være nødvendigt, at prioritere delelementer og implementere dem trinvis. Det kan fx være nødvendigt, at vente med at rulle en ny honoreringsmodel ud på alle plejefamilier men i stedet lade dem overgå trinvis ved den årlige genforhandling

Vær tydelig i kommunikationen med plejefamilierne og forklar kriterier og bevæggrunde for beslutningen

- En tydelig kommunikation om formålet med ny honoreringsmodel giver plejefamilierne en berettiget forventning om, at formålet er både meningsfuldt og muligt at realisere.

Præcisér og skab klare forventninger om plejefamiliernes involvering

- Når forventningerne fremstår klare og tydelige er det nemmere for plejefamilierne at få viden om, hvad der skal ske og hvad der går væk fra.
- Det bliver nemmere for plejefamilierne at forstå, hvad der er til diskussion/ligger fast, og hvor de kan blive involveret.
- Ord kan have betydning for, hvordan situationen bliver opfattet. Fx er det væsentligt at sige, "at der lægges op til en drøftelse", hvis der ikke er tale om en forhandling, når plejefamilien overgår til ny honoreringsmodel.

Gå i dialog og invitér plejefamilierne til at komme med opklarende spørgsmål

- Det er væsentligt at sikre sig, at budskabet om ny honoreringsmodel og dens indhold er forstået af plejefamilierne, som kommunen har tænkt det.
- Mange misforståelser kan tages i opløbet, hvis man giver sig tid til at lytte til andres opfattelser af det, man selv synes, står lysende klart.

Anerkend og værdsæt plejefamiliernes arbejde

- Ønsket om at blive anerkendt, værdsat og blive set som værdiskabende er så grundlæggende en motivation, at plejefamilierne vil have en tendens til at tage imod kommunens invitation til at involvere sig helhjertet i afprøvningen af en ny honoreringsmodel.
- Plejefamilierne skal have en oplevelse af, at de kan være med til at bringe anbringelser i plejefamilier i kommunen et andet sted hen, fx ved at de kan se, at deres egen indsats i afprøvningen af en ny honoreringsmodel kan være med til at forstærke plejefamiliernes rolle og ansvar.

Hold fast og acceptér at implementering af ny honoreringsmodel tager tid

- Forskningen viser, at større forandringer tager mellem to og fire år at implementere.
- Det er et langt sejt træk og kræver vedvarende fokus og opmærksomhed.
- Der er tre afgørende kerneelementer, der skal være tilstede, når en forandring skal implementeres. De tre kerneelementer er: opfølgning, evaluering og justering.

Bilag 2

Principper for god forhandlingsadfærd ved forhandling af honorering

Sæt konteksten og lav en klar forventningsafstemning

- Klarhed om konteksten sikrer, at parterne ved, hvorfor de er indkaldt til mødet, hvad parterne kan forvente af hinanden, og hvad der skal komme ud af forhandlingen.
- En klar forventningsafstemning sikrer, at parterne får viden om, hvilken beslutning der skal tages, hvad der kan lade sig gøre, og hvad der er til forhandling.

Vær ordentlig forberedt til mødet og basér forhandlingen på faglig viden om barnet

- En ordentlig forberedelse sikrer, at forhandlingen baserer sig på et fagligt vidensgrundlag, som går begge veje.
- Faglig viden om barnets støttebehov og målet for anbringelsen som følger af handleplanen sikrer et bedre grundlag for forhandling, så forhandlingen ikke baserer sig på følelser og synsninger.

Skab åbenhed i forhandlingsrummet

- Væsentligt at begge parter inviterer til opklarende spørgsmål og dialog, så det sikres, at parternes synsvinkler/argumenter forstås på begge sider af bordet.
- Afgørende at begge parter har mulighed for at komme med bemærkninger til referatet fra mødet, så der er enighed om, hvad der er drøftet og besluttet på mødet.

Sørg for at dialogen er respektfuld og anerkendende

- Et ordentligt sprog/tone skaber en respektfuld og ligeværdig dialog mellem parterne.
- Afgørende at begge parter er lydhøre og anerkendende overfor hinanden, og at de gør deres bedste for at forstå hinandens ståsted.